

Dopravní podnik
hlavního města Prahy

SM 2011-021-07

Ochrana životního prostředí

Účinnost od:	1. 6. 2022
Závaznost:	DP a.s.
Zrušuje se:	SM 2011-021-06
VÚ zpracovatele:	
Zpracovatel:	
Spolupracující útvary:	--
Schvalovatel:	Ing. Šurovský Jan, Ph.D., technický ředitel - Povrch

Účel

Tato norma stanovuje zajištění povinností určených zákonem na ochranu životního prostředí.

Obsah

1	Zkratky a definice	2
1.1	ZKRATKY	2
1.2	DEFINICE	2
2	Matice odpovědnosti	3
3	Ochrana životního prostředí	3
3.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	3
3.2	VŠEOBECNÉ POVINNOSTI	4
4	Nakládání s odpady a obaly	4
4.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	4
4.2	POVINNOSTI PŮVODCŮ ODPADŮ	5
4.3	ODDĚLENÉ SOUSTŘEĐOVÁNÍ ODPADŮ	5
4.4	VEDENÍ EVIDENCE	5
4.5	SKLADOVÁNÍ ODPADŮ	6
4.6	TOKY ODPADŮ VZNIKAJÍCÍ V AREÁLECH A OBJEKTECH SPADAJÍCÍCH POD TSO	6
4.7	TOKY ODPADŮ VZNIKAJÍCÍ MIMO AREÁLY A OBJEKTY SPADAJÍCÍ POD TSO	6
4.8	VYBRANÉ VÝROBKY S UKONČENOU ŽIVOTNOSTÍ	6
4.9	PRÁVNÍ ZAJIŠTĚNÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY EXTERNÍCH FIREM	7
4.10	OBALY	7
4.11	ODPADNÍ OLEJE	7
5	Voda a ochrana přírody	7
5.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	7
5.2	VŠEOBECNÉ POVINNOSTI TÝKAJÍCÍ SE OCHRANY VOD A PÉČE O KRAJINU	8
5.3	NÁLEŽITOSTI NAKLÁDÁNÍ SE ZÁVADNÝMI LÁTKAMI	8
5.4	POVINNOSTI VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZÁKONŮ O VODĚ A OCHRANĚ PŘÍRODY	8
6	Chemické látky a směsi a předcházení environmentálním rizikům při nakládání s nimi	9
6.1	VYMEZENÍ POVINNOSTÍ A KOMPETENCÍ ÚTVARU 200480 PŘI NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI A SMĚSMI A PŘEDCHÁZENÍ ENVIRONMENTÁLNÍM RIZIKŮM	9
6.2	PŘECHODNÉ OBDOBÍ	9
6.3	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	9
6.4	ZÁKLADNÍ POVINNOSTI PŘI NAKLÁDÁNÍ S NCHLAS	10
6.5	OBALY NCHLAS	11
6.6	NÁKUP A SKLADOVÁNÍ CHLAS	11

6.7	NAKLÁDÁNÍ S VYBRANÝMI NCHLAS	12
6.8	EVIDENCE BEZPEČNOSTNÍCH LISTŮ	12
6.9	PREVENCE ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ / EKOLOGICKÁ ÚJMA	12
7	Ochrana ovzduší	12
7.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
7.2	ZDROJE ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ	13
7.3	POVINNOSTI PROVOZOVATELŮ ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ.....	13
7.4	OBECNÁ PRAVIDLA	14
8	Ochrana ozónové vrstvy Země a klimatu.....	15
8.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	15
8.2	POVINNOSTI PROVOZOVATELŮ ZAŘÍZENÍ S NÁPLNÍ REGULOVANÉ LÁTKY	15
8.3	POVINNOSTI PROVOZOVATELŮ ZAŘÍZENÍ S NÁPLNÍ FLUOROVANÝCH SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ	16
9	Závěrečná ustanovení.....	17
9.1	SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY	17
9.2	ŠABLONY FORMULÁŘŮ	18

1 Zkratky a definice

Níže uvedené zkratky a definice jsou platné pro metodiku zpracovanou touto normou

1.1 Zkratky

BL	bezpečnostní list
CLP	evropské nařízení o klasifikaci, označování a balení látek a směsí
CÚO	centrální úložiště odpadů
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
DP	Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost
DSD/DPD	směrnice Rady 67/548/EHS / směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/45/ES
EBLi	databáze Evidence bezpečnostních listů
ECHA.....	Evropská agentura pro chemické látky
ES	expoziční scénář (scénář expozice)
CHLaS	chemické látky a/nebo chemické směsi
NCHLaS	nebezpečné chemické látky a/nebo chemické směsi
NO	nebezpečný odpad
OLPNO	ohlašovací list pro přepravu nebezpečných odpadů po území ČR
OŘN.....	organizační a řídicí norma DP
PHM.....	pohonné hmoty
REACH.....	evropské nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek
SVHC látky ...	látky vzbuzující mimořádné obavy
TSO	odbor Technická správa objektů
ŽP	životní prostředí

1.2 Definice

technik oblasti.....	technický pracovník VI útvarů 200420 - 200450
útvary 200400.....	odbor Technická správa objektů
útvary 200420.....	odd. Oblastní správa Sever
útvary 200430.....	odd. Oblastní správa Jih
útvary 200440.....	odd. Oblastní správa Východ
útvary 200450.....	odd. Oblastní správa Západ
útvary 200480.....	odd. Ekonomická podpora a koordinace
útvary 400610.....	odd. Centrální sklady
útvary 600230.....	odd. Požární prevence
útvary 900450.....	odd. Likvidace majetku

2 Matice odpovědnosti

Činnost	Původce odpadů	Odpovědná osoba	Vedoucí útvarů	Přímý nadřízený vedoucí zaměstnanec	Všichni zaměstnanci	Určení zaměstnanci útvaru 200480	Určení zaměstnanci jednotlivých útvarů	Technici oblastí
Zajištění prokazatelného proškolení zaměstnanců nakládajících s NCHLaS (BL, ES)				X				
Zajištění správného označování obalů a skladových prostor s NCHLaS			X	X				
Analýza rizik a zajištění bezpečného nakládání s NCHLaS		X	X	X			X	
Periodické a prokazatelné seznámení podřízených zaměstnanců s „plány opatření“, provozními a manipulačními řády, útvaru 200480, hlášení změn týkajících se těchto dokumentů, řádné vedení provozních deníků			X	X			X	
Zajištění odběrů kontrolních vzorků odpadních vod						X		
Zajištění těsnostních zkoušek nádrží a potrubí sloužící k uskladnění a rozvodu závadných látek (1x za 5 let)			X					
Kontrola skladů a nádrží závadných látek (1 x za 6 měsíců) a vedení záznamů o těchto kontrolách							X	
Oddělené soustředování odpadů					X			
Evidence odpadu	X	X				X		X
Zasílání vážních lístků útvaru 200480	X	X						X
Odstraňování odpadu předáním oprávněnému k převzetí odpadů	X	X						X
Označení odpadů	X	X				X		X
Kontrola odděleného soustředování odpadů	X	X				X		
Souhrnná evidence odpadů za DP, archivace dokladů o předání odpadů, roční hlášení						X		
Provozování zdroje znečišťování ovzduší v souladu s Provozním řádem zdroje znečišťování ovzduší		X	X	X				
Vedení provozní evidence zdroje znečišťování ovzduší		X	X					
Zasílání hlášení o spotřebě nátěrových hmot útvaru 200480		X						
Zajišťování měření emisí						X		
Seznámení zaměstnanců s platným Provozním řádem zdroje znečišťování ovzduší		X	X					
Založení a vedení evidenční knihy zařízení s obsahem regulovaných látek a skleníkových plynů		X	X					
Zajišťování prostřednictvím certifikované osoby pravidelných revizí zařízení s obsahem regulovaných látek a skleníkových plynů		X	X					

Legenda: X – odpovídá

3 Ochrana životního prostředí**3.1 Vymezení základních pojmů ochrany životního prostředí**

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

Znečišťování ŽP je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do ŽP v důsledku pracovních činností, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí a toto prostředí poškozují nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

Provozovatel je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje nebo řídí zařízení. Odpovídá za bezpečný a spolehlivý provoz zařízení.

Ochrana ŽP zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování ŽP nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje.

3.2 Všeobecné povinnosti

Každý zaměstnanec je povinen v rámci své působnosti, především preventivními opatřeními na pracovišti, předcházet znečišťování nebo poškozování ŽP a minimalizovat nepříznivé dopady své činnosti na ŽP a dodržovat požadavky stanovené touto normou a řídit se ustanoveními obecně závazných právních a ostatních předpisů a navazujícími prováděcími předpisy.

Každý zaměstnanec, který svou činností znečistí nebo poškodí ŽP, je povinen učinit všechna opatření k odvrácení negativních dopadů na ŽP.

Vedoucí jednotlivých útvarů mohou, pokud to uznají za nezbytné, dílčí ustanovení této normy po konzultaci s útvarem 200480 rozpracovat do vlastní závazné normy na konkrétní podmínky svých pracovišť.

Při činnostech, kterými jsou dotčeny jednotlivé složky ŽP (např. investiční činnosti včetně projektování, při provádění staveb či jejich odstraňování), je povinností takovéto činnosti provádět jen po zhodnocení jejich vlivů na ŽP a zatížení území, a to v rozsahu stanoveném právními předpisy na ochranu ŽP (viz bod 10.1).

Nedodržení ustanovení této normy, nejde-li o jednání stíhané podle obecně platných právních norem, se postihuje podle Pracovního řádu.

Každý zaměstnanec, který zjistí, že hrozí poškození jakékoliv složky ŽP, nebo že k němu již došlo, je povinen učinit v mezích svých možností nezbytná opatření k odvrácení hrozby nebo k jejímu zmírnění a o této situaci neprodleně informovat útvar 200480.

Pro předcházení negativních dopadů na ŽP a případným sankčním postihům ze strany kontrolních orgánů v oblasti ŽP jsou všechny útvary a všichni zpracovatelé smluv povinni předkládat útvaru 200480 veškeré návrhy nájemních smluv, veškeré stavební záměry, které mohou mít vliv na ŽP apod., k vyjádření stanovisek týkajících se ochrany ŽP.

4 Nakládání s odpady a obaly

4.1 Vymezení základních pojmů

Odpadové hospodářství jsou činnosti zaměřené na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady soustředovány a kontrola těchto činností.

Katalog odpadů je stanoven prováděcí vyhláškou k zákonu o odpadech.

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.

Odpady se dělí na dvě základní kategorie - nebezpečné (N) a ostatní (O). Uvedené kategorie se dále třídí dle katalogu odpadů.

V katalogu je přiřazen každému odpadu číselný kód a kategorie (N, O).

Nebezpečný odpad je odpad, který

- a) vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelných předpisů Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů,
- b) se zařazuje do druhu odpadu, kterému je v Katalogu odpadů přiřazena kategorie nebezpečný odpad, nebo
- c) je smísen s některým z odpadů uvedených v písmenu b) nebo je jím znečištěn.

Ostatní odpad je takový odpad, který nesplňuje podmínky nebezpečného odpadu. Směsný komunální odpad se považuje vždy za ostatní odpad.

Nakládání s odpadem jsou činnosti v odpadovém hospodářství, zejména pak soustředování a oddělené soustředování odpadu.

Soustředování odpadu je umístění odpadu v prostoru, včetně prvotního třídění pro účely odděleného soustředování a dočasného uložení odpadu v daném místě.

Oddělené soustředování odpadu je soustředování odpadů, kdy jsou jednotlivé odpady rozříděny podle druhu, kategorie a materiálů odpadu s cílem usnadnit jejich následující zpracování.

Skladování odpadů je uložení odpadů v zařízení k tomu určeném po dobu nejvýše 3 let před jejich využitím nebo 1 roku před jejich odstraněním.

Původce odpadů je v podmínkách DP útvar, při jehož činnosti odpad vzniká. Ve vztahu k orgánům veřejné správy vystupuje DP jako celek, tj. jeden původce.

Oprávněný k převzetí odpadu (pro účely této normy) je provozovatel zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu.

Odpovědná osoba je vedoucí útvaru, nebo jím určený zaměstnanec, který odpovídá za zajištění správného nakládání s odpady (odděleného soustředování odpadů, soustředování odpadu atd.) ve svém útvaru.

4.2 Povinnosti původců odpadů

Útvar **200480** zastupuje původce odpadů (DP) při jednáních s orgány veřejné správy a firmami zajišťujícími činnosti v odpadovém hospodářství. V jednotlivých areálech DP je původce odpadů zastupován v činnostech nakládání s odpady vždy odpovědnou osobou nebo technikem oblasti.

Každý původce odpadů je povinen:

- zajistit oddělené soustředování odpadu a soustředování vzniklých odpadů na předem určeném místě a zabezpečit je před znehodnocením, odcizením nebo jiným nežádoucím únikem,
- určit odpovědnou osobu a její jméno nahlásit technikovi oblasti a útvaru **200480**,
- oznamovat vznik nového druhu odpadu útvaru **200480**, který provede jeho zařazení dle katalogu odpadů,
- vést průběžnou evidenci odpadů, archivovat ji i doklady související s přepravou odpadů dle požadavků platných právních předpisů,
- zajišťovat ve spolupráci s útvarem **200480** činnosti při nakládání s odpady. Určovat místa soustředování odpadů, zajišťovat nádoby na ukládání odpadů, dbát na správné označení nádob a míst pro soustředování odpadů,
- umožnit kontrolním orgánům přístup do areálů a objektů, na vyžádání předložit dokumentaci, poskytnout pravdivé a úplné informace související s nakládáním s odpady. O kontrole neprodleně informovat útvar **200480**.

Původce odpadů je odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich odstranění, tzn. (v podmínkách DP) do doby předání subjektu oprávněnému k převzetí odpadu.

Vedoucí útvaru 900450 je odpovědný za určení, zda likvidovaný majetek je odpad nebo se jedná o věc, která může být předána druhé osobě bez dotčení povinností plynoucích ze zákona o odpadech.

4.3 Oddělené soustředování odpadů

Odpovědná osoba ve spolupráci s technikem oblasti nebo útvarem **200480** určí vhodné místo v daném areálu/ objektu a počty a druh nádob pro oddělené soustředování.

Každý původce odpadů je povinen ostatní a nebezpečné odpady při jejich vzniku zatřídít dle katalogu odpadů. Při prvním vzniku nového druhu odpadu původce konzultuje jeho zatřídění s útvarem **200480**. Za oddělené soustředování odpadů odpovídá odpovědná osoba, která ve spolupráci s technikem oblasti a útvarem **200480** určí způsob odděleného soustředování odpadů a zajistí spolu s útvarem **200480** řádné označení odděleně soustředovaných odpadů.

Kontrolu odděleného soustředování odpadů provádí:

- na pracovišti - odpovědná osoba,
- v areálu - technik oblasti,
- v rámci DP - útvar **200480**.

4.4 Vedení evidence

Původci odpadů, kteří nakládají s odpady, vedou průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi. Tuto evidenci vedou za odpady vlastní i za odpady převzaté, a to za každý útvar a za každý druh odpadu zvlášť. Jako podklad pro vedení evidence se považuje vážný lístek nebo OLPNO, případně předávací protokol. Tyto doklady musí být odsouhlaseny technikem oblasti nebo

jím určeným zaměstnancem, případně odpovědnou osobou a oprávněným k převzetí odpadu. Kopie předávacích dokladů jsou následně zasílány na e-mailovou adresu odpady@dpp.cz.

Průběžná evidence odpadů se vede při každé jednotlivé produkci odpadů. Za jednotlivou produkci se považuje předání odpadu oprávněnému k převzetí odpadu. Při periodickém svozu komunálního odpadu se evidence vede v měsíčních intervalech.

Evidence odpadů se vede v elektronické podobě prostřednictvím programu EVI. V případě, že zaměstnanec pověřený evidencí odpadů nemá k dispozici uvedený program, vede evidenci v listinné formě na formuláři Hlášení o produkci a nakládání s odpady a jedenkrát měsíčně vždy k 10. dni ji předá útvaru **200480**.

Vedení evidence odpadů kontroluje útvar **200480**.

Útvar **200480** zpracovává každoročně souhrnnou evidenci odpadů v souladu s platnými právními předpisy.

4.5 Skladování odpadů

Pro skladování odpadů ve smyslu zákona o odpadech je určeno CÚO v areálu Ústředních dílen v Hostivaři. Obsluha CÚO ve spolupráci s útvarem **200480** zajistí označení skladovaných odpadů a shromažďovacích prostředků na odpady v souladu s platnými právními předpisy.

Kontrolu CÚO provádí:

- odpovědná osoba a útvar **200480**

4.6 Toky odpadů vznikající v areálech a objektech spadajících pod TSO

Odstraňování odpadů, které vznikají z činnosti všech subjektů působících v jednotlivých areálech (depa, vozovny, garáže a ostatní objekty spadající pod správu TSO), zajišťuje technik oblasti nebo jím určený zaměstnanec, případně odpovědná osoba, předáním odpadu oprávněnému k převzetí.

Při předání kovového odpadu k odstranění externí firmou, jsou předávající (technik oblasti nebo jím určený zaměstnanec, případně odpovědná osoba) povinni dodržovat ustanovení směrnice Nakládání s kovovým odpadem.

4.7 Toky odpadů vznikající mimo areály a objekty spadající pod TSO

Vedoucí jednotlivých útvarů určí odpovědné osoby, které odpovídají za nakládání s odpady vznikající z činnosti útvarů mimo areály TSO. Nakládání s odpady zajišťují odpovědné osoby dle pokynů útvaru **200480**.

Odpovědné osoby též vedou evidenci odpadů v souladu s bodem 4.4.

Místa pro soustředování odpadů určí odpovědné osoby ve spolupráci s útvarem **200480**

Nakládání s odpady, které vznikly mimo areály a objekty spadající pod správu TSO a které jsou odstraňovány prostřednictvím TSO, se řídí pokyny technika oblasti.

Při předání kovového odpadu k odstranění externí firmě, jsou předávající (technik oblasti nebo jím určený zaměstnanec, případně odpovědná osoba) povinni dodržovat ustanovení směrnice Nakládání s kovovým odpadem.

4.8 Vybrané výrobky s ukončenou životností

Výrobkem s ukončenou životností je vybraný výrobek, který se stal odpadem:

- baterie nebo akumulátor,
- elektrozařízení,
- pneumatika nebo
- vozidlo (tj. dopravní prostředek prodaný k dalšímu provozování mimo DP anebo dopravní prostředek, který DP předává k zajištění ekologické likvidace oprávněným firmám).

Výše uvedené výrobky nepodléhají režimu nakládání s odpady ani evidenci odpadů.

Každý, kdo vyřazuje vybrané výrobky s ukončenou životností, je povinen zajistit dle pokynů útvaru **200480** jejich zpětný odběr (kromě dopravních prostředků, které jsou k zajištění co možná nejvyššího výnosu z prodeje vysoutěženy k prodeji prostřednictvím obálkové metody). Aktuální informace týkající se zpětného odběru a opětovného použití výrobků (tiskové náplně) jsou uvedeny na [intranetu ŽP](#).

Předání vozidel s ukončenou životností oprávněnému k převzetí zajišťuje útvar 900450, který v souladu s bodem 4.4 zasílá jedenkrát měsíčně vždy k 10. dni na formuláři Hlášení o produkci odpadů společně i údaje o předání vozidel s ukončenou životností útvaru **200480** (odpady@dpp.cz).

4.9 Právní zajištění nakládání s odpady externích firem

Aby bylo možné zajistit nakládání s odpady v souladu se zákonem o odpadech a souvisejícími právními předpisy, předkládají útvary, které zajišťují investiční činnosti (stavby nových objektů a tratí, rekonstrukce objektů DP, rekonstrukce tratí DP), pronájemy prostor a zařízení DP, poptávková řízení a veřejné zakázky aj., návrhy smluv a dokumentů, při jejichž plnění se předpokládá vznik odpadů, útvaru **200480** k připomínkování.

4.10 Obaly

Nakládání s obaly vychází ze zákona o obalech a souvisejících předpisů. Podklady pro průběžnou evidenci obalů, na které se zákon vztahuje, vede útvar 400610 a předává jednou ročně vždy k 31. 12. útvaru **200480** k centrální evidenci.

4.11 Odpadní oleje

Odpadní oleje jsou jakékoliv minerální nebo syntetické mazací nebo průmyslové oleje, které se staly odpadem. Odstraňují se v souladu s touto směrnicí a s [metodickým návodem 400580](#).

5 Voda a ochrana přírody

V rámci DP útvar **200480** působí v oblastech spadajících do kompetencí vodního zákona, zákona o vodovodech a kanalizacích a zákona o ochraně přírody a krajiny. Zejména:

- zajišťuje vypracování plánů opatření pro případ havarijního ohrožení nebo zhoršení jakosti vod látkami závadnými vodám (dále havarijních plánů) a kontroluje jejich plnění,
- zařizuje potřebná povolení, souhlasy a vyjádření pro vodní díla a objekty, ve kterých se nakládá se závadnými látkami,
- zpracovává provozní řády pro vodní díla,
- vyřizuje žádosti o kácení dřevin,
- zajišťuje odběry kontrolních vzorků odpadních vod z ČOV, lapolů, jímek a areálů a jejich vyhodnocení v akreditovaných laboratořích,
- prostřednictvím laboratoře útvaru **200480** provádí kontrolu činností pracovišť DP ve vztahu k ŽP.

5.1 Vymezení základních pojmů

Vodní zdroj je vodní útvar povrchové nebo podzemní vody, kterou lze použít pro uspokojení potřeb člověka.

Vodní díla jsou stavby, které slouží k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům (ČOV, studny, lapoly, jímký atd.).

Nakládání s vodami je jejich odběr, vypouštění odpadních vod, a další způsoby, jimiž lze využívat vlastnosti vod nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.

Odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z nich odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody ze skládek odpadu.

Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby neunikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí.

Nakládání se závadnými látkami je jejich skladování, zachycování, doprava, použití, zneškodňování nebo jiné zacházení s nimi.

Zařízení je technická nebo technologická jednotka, v níž se nakládá se závadnou látkou, a to včetně všech jejích částí nezbytných pro provoz, jako jsou stavební objekty, potrubí, čerpací stanice PHM a jiné úložiště závadných látek, stroje a nákladové prostory. Zařízením je i mobilní technická jednotka sloužící k dopravě závadné látky.

Uživatel je zaměstnanec odpovědný za příslušné úložiště látek závadných vodám.

Havárie je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek, pokud takovému vniknutí předcházejí.

Havarijní plán je písemný dokument vypracovaný podle zvláštního právního předpisu uživatelem závadných látek zacházejícím s nimi ve větším rozsahu nebo se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody.

Provozní řád je písemný dokument zpracovaný provozovatelem vodních děl a skladů závadných látek.

Kanalizační řád kanalizace pro veřejnou potřebu na území hl. m. Prahy povodí Ústřední čistírny odpadních vod Praha stanovuje podmínky, za nichž se producentům odpadních vod povoluje vypouštět do kanalizace odpadní vody z určeného místa v určitém množství a v určité koncentraci znečištění v souladu s vodohospodářskými právními normami.

5.2 Všeobecné povinnosti týkající se ochrany vod a péče o krajinu

- Každý zaměstnanec, který nakládá s vodami, je povinen dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání. Při nakládání s vodami zohledňovat nejlepší dostupné technologie, které v celkovém efektu přináší nejenom ekonomické úspory, ale jsou i šetrnější k ŽP.
- DP je ze zákona o ochraně přírody a krajiny povinen pečovat o dřeviny a zeleň vyskytující se na pozemcích v jeho vlastnictví.

5.3 Náležitosti nakládání se závadnými látkami

Každý, kdo nakládá se závadnými látkami, je povinen si počínat tak, aby nevníkly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí. Řídí se při tom pokyny uvedenými na obale výrobku s obsahem konkrétní závadné látky a pokyny pro bezpečné zacházení s nimi, které stanoví zvláštní právní předpisy.

Provozovatelé zařízení se závadnými látkami budují a provozují kontrolní systém pro zjišťování úniku těchto látek ze zařízení jedním nebo více z níže uvedených způsobů:

- technickým zjištěním těsnosti zařízení, v němž je obsažena závadná látka – defektoskopická zkouška,
- zjišťováním přítomnosti závadné látky v okolí zařízení, včetně horninového prostředí a povrchových a podzemních vod,
- měřením množství závadné látky v zařízení se zjištěním dosažení nejvyšší hladiny závadné látky v zařízení,
- senzorickou kontrolou těsnosti zařízení.

Provozovatelé zařízení se závadnými látkami se řídí také ustanoveními ČSN – např. ČSN 753415, ČSN 750905, ČSN 650201.

5.4 Povinnosti vyplývající ze zákonů o vodě a ochraně přírody

Veškeré závadné látky musí být skladovány v prostorách vodohospodářsky zabezpečených v souladu s platnými předpisy.

Uživatelé jsou povinni nejméně jednou za 6 měsíců kontrolovat sklady a nádrže, které slouží ke skladování barev, olejů, hořlavin a chemických látek a o těchto kontrolách vést záznamy a nejméně jednou za 5 let zkoušet těsnosti potrubí a nádrží, které slouží k uskladnění závadných látek (dle ČSN 750905, ČSN 753415, ČSN 650201) prostřednictvím kontrolujících subjektů. V případě zjištění nedostatků ihned provádět jejich včasné opravy.

Vedoucí zaměstnanec odpovídající za provoz, na kterém se nakládá s látkami závadnými vodám, je povinen periodicky a řádně seznamovat zaměstnance s havarijními plány, s manipulačními a provozními řády a řídit se pokyny v těchto dokumentech obsaženými a při jakýchkoliv personálních změnách týkajících se havarijních plánů nebo provozních a manipulačních řádů, zajistit proškolení

nových zaměstnanců podle těchto dokumentů a provést aktualizaci (dopsání nových zaměstnanců) těchto dokumentů. Jakoukoliv změnu je povinen neprodleně hlásit útvaru **200480**.

Všichni zaměstnanci odpovídající za provoz jsou povinni předkládat útvaru **200480** záměry o změnách technologií, množství, druhu či umístění skladovaných látek, které ovlivňují složení odpadních vod a které by mohly ovlivnit ŽP.

Útvar **200480** zajišťuje rozборы vzorků odpadních vod dle platných rozhodnutí vodoprávních úřadů.

Všichni zaměstnanci, kteří nakládají s látkami závadnými vodám a ŽP, jsou povinni alespoň jednou denně kontrolovat jejich únik a v jeho případě provedou neprodleně základní sanační opatření.

Technici oblastí a zaměstnanci odpovědní za jednotlivé pozemky nacházející se mimo areály jsou povinni zajišťovat odbornou péči o zeleň a předkládat útvaru **200480** záměry o kácení a úpravě dřevin. V případě kácení dřevin jsou povinni zajistit náhradní výsadbu a následnou péči minimálně po dobu 3 let. Pokud se nově vysazený strom neujme, jsou povinni zajistit v nejbližším vhodném termínu jeho náhradu. Dále jsou tito zaměstnanci povinni přijmout v době sucha následující opatření:

- zajistit závlaku přednostně pro nově vysazené stromy a keře (lze zajistit prostřednictvím zavlažovacích vaků, které je nutné pravidelně doplňovat).
- omezit nebo zastavit sekání trávy (v případě nutnosti sekání ponechat výšku trávníku minimálně 10 cm).

V případě výskytu, zjištění a označení lokality ohrožených a chráněných rostlin a živočichů na pozemcích DP jsou všichni zaměstnanci povinni postupovat tak, aby nedošlo k poškození jejich ŽP s následkem jejich uhynutí. Při stavebních a jiných činnostech, které by mohly vést k poškození těchto lokalit, zajistí útvar **200480** záchranný transport na jinou vyhrazenou lokalitu. Seznam ohrožených a chráněných druhů živočichů a rostlin je uveden na [intranetu ŽP](#).

6 Chemické látky a směsi a předcházení environmentálním rizikům při nakládání s nimi

6.1 Vymezení povinností a kompetencí útvaru **200480 při nakládání s chemickými látkami a směsi a předcházení environmentálním rizikům**

Útvar **200480**:

- vypracovává metodické materiály týkající se nakládání s NCHLaS, případně jiné dokumenty, a poskytuje metodickou pomoc na jednotlivých pracovištích DP,
- v problematice rizik chemických látek a směsí pro ŽP zastupuje DP při jednání s orgány veřejné správy,
- shromažďuje zákonně stanovenou dokumentaci k problematice ekologické újmy a prevence závažných havárií způsobených vybranými NCHLaS,
- při kontrolní činnosti v oblasti nakládání s NCHLaS na pracovištích DP se zaměřuje na plnění ustanovení příslušných zákonných norem a této normy.

6.2 Přejídné období

Přejídné období je období, které předcházelo termínu plné účinnosti nařízení CLP, který nastal 1. 6. 2017. V přejídném období mohli dodavatelé NCHLaS dodávat své zboží klasifikované, označené a balené jak podle nařízení CLP, tak i podle již zrušených evropských směrnic DSD/DPD, pokud bylo toto zboží vyrobeno ještě před jejich zrušením (tj. před datem 1. 6. 2015). Od 1. 6. 2017 mohou dodavatelé NCHLaS dodávat své zboží klasifikované, označené a balené výhradně podle nařízení CLP. Stávající zásoby NCHLaS na pracovištích DP však mohou být označeny podle směrnic DSD/DPD i nadále - bez přeznačování do jejich spotřebování nebo případně likvidace.

V DP se tak i po uplynutí přejídného období můžeme dále setkávat u chemických látek a směsí s oběma druhy klasifikace a označování, a proto tato norma vždy popisuje odlišnosti obou systémů.

6.3 Vymezení základních pojmů

- **Nebezpečné chemické látky a chemické směsi** jsou chemické látky a směsi, které splňují kritéria týkající se fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví nebo nebezpečnosti pro ŽP stanovená v nařízení CLP anebo mají jednu nebo více nebezpečných vlastností fyzikálně-chemických, pro zdraví nebo pro ŽP podle směrnic DSD/DPD.
- **Látka** je chemický prvek a jeho sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním procesem, včetně všech přídatných látek nutných k uchování jeho stability a všech nečistot vznikajících

v použitém procesu, avšak s vyloučením všech rozpouštědel, která lze oddělit bez ovlivnění stability látky nebo změny jejího složení.

- **Směs** (směrnice DSD/DPD používaly termín „**přípravek**“) je směs nebo roztok složený ze dvou nebo více látek.
- **Nakládáním s NCHLaS** je jejich výroba, dovoz, distribuce, prodej, používání, skladování, balení, označování a vnitropodniková doprava, tj. jakákoliv manipulace s nimi.
- **Následný uživatel** je uživatel chemických látek a směsí podle nařízení REACH a nařízení CLP; jde o společnosti nebo jednotlivce, kteří používají látku samotnou nebo obsaženou ve směsi při své průmyslové nebo profesionální činnosti.
- **Prvky označení** jsou údaje uvedené na obalu nebo štítku (etiketě) NCHLaS. Kompletní přehled níže uvedených prvků označení je umístěn na [intranetových stránkách útvaru 200480](#) v sekci Chemické látky nebo v záložce Praktické informace v [databázi EBLi](#).
Podle nařízení CLP mezi ně patří **výstražné symboly nebezpečnosti, signální slovo, standardní věty o nebezpečnosti (H-věty), doplňující informace o nebezpečnosti (EUH-věty) a pokyny pro bezpečné zacházení (P-věty)**.
Podle směrnic DSD/DPD mezi ně patří **výstražné symboly, standardní věty označující specifickou rizikovost (R-věty) a standardní pokyny pro bezpečné zacházení (S-věty)**.
- **Bezpečnostní list** chemických látek a směsí je základní informační dokument o jejich vlastnostech, nebezpečnosti a účincích na lidské zdraví a ŽP. Obsahuje pokyny pro manipulaci, odstraňování a přepravu a rovněž opatření první pomoci, protipožární opatření a opatření pro omezování expozice. Formát a obsah BL jsou stanoveny v nařízení REACH.
- **Expoziční scénář (scénář expozice)** obsahuje informace o tom, jak lze během používání nebezpečných látek omezovat expozici pracovníků, spotřebitelů a ŽP těmito látkami. Když společnost v dodavatelském řetězci provede posouzení chemické bezpečnosti podle nařízení REACH, měly by být příslušné ES připojeny jako příloha k BL dané látky. Když následný uživatel obdrží ES, musí ověřit, že se vztahuje na jeho vlastní použití dané látky/směsi a na jeho podmínky použití, nebo přijmout alternativní opatření - tj. např. přizpůsobit svou činnost podmínkám použití popsaným v ES, nebo si najít jiného dodavatele, který mu poskytne ES pokrývající jeho použití, či je ochoten tak učinit, anebo provést své vlastní posouzení chemické bezpečnosti, připravit vlastní zprávu o chemické bezpečnosti týkající se vlastních použití a podmínek bezpečného použití a zavést související ES.
- **SVHC látky** jsou látky, které mohou mít velmi závažné dopady na zdraví člověka a ŽP. Jedná se především o látky, které jsou klasifikované jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci, látky s perzistentními a bioakumulativními vlastnostmi. K dalším látkám vzbuzujícím podobné obavy patří například endokrinní disruptory. Seznam těchto látek je zveřejňován na [internetových stránkách agentury ECHA](#) a je zároveň seznamem látek pro případné zahrnutí do přílohy XIV nařízení REACH (seznam látek podléhajících povolení).
- **Environmentální rizika** jsou rizika ohrožení ŽP působením fyzikálních, chemických nebo biologických faktorů.

6.4 Základní povinnosti při nakládání s NCHLaS

Při nakládání s jednotlivými NCHLaS v rámci DP je každý zaměstnanec povinen chránit zdraví své i ostatních zaměstnanců a ŽP.

Zaměstnanec, který nakládá s NCHLaS, je povinen řídit se prvky označení, které jsou uvedeny na jejich obalu nebo štítku (etiketě). V DP lze používat jen ty CHLaS, které mají prvky označení uvedeny v českém jazyce.

Odpovídající znalosti o nebezpečných vlastnostech NCHLaS, se kterými zaměstnanec nakládá, musí získat před započítím prací. Podle vyhlášky č. 48/1982 Sb. musí být zaměstnanci, kteří přicházejí do styku s nebezpečnými látkami, v potřebném rozsahu seznámeni s účinky těchto látek, se způsoby, jak s nimi zacházet, s ochrannými opatřeními, se zásadami první pomoci, s potřebnými asanačními postupy a s postupy při likvidaci poruch a havárií. **Za řádné proškolení zaměstnanců, kteří s NCHLaS nakládají, odpovídají jejich přímí nadřízení.**

V souladu se zákoníkem práce má zaměstnanec právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.

Prostřednictvím databáze Evidence bezpečnostních listů (EBLi) je podle článku 35 nařízení REACH zaměstnancům umožněn přístup k informacím poskytnutým v BL nebo k povinně sdělovaným informacím pro CHLaS, u nichž se BL nevyžaduje, ohledně látek nebo směsí, které zaměstnanci používají nebo jejichž účinkům mohou být během své pracovní doby vystaveni.

Při zkoušení (ověřování) nových CHLaS na pracovištích DP, na které se vztahuje povinnost dodavatele podle nařízení REACH poskytnout jejich příjemci BL, musí být tyto BL poskytnuty vedoucím příslušného pracoviště, které tento výrobek zkouší, útvaru **200480** k posouzení rizik, které plynou z jeho používání pro ŽP.

6.5 Obaly NCHLaS

- Obaly obsahující NCHLaS musí být řádně zajištěny proti úniku např. uložením v záchytných vanách.
- Obal NCHLaS musí být zvolen tak, aby odolal deformacím vznikajícím při běžném zacházení.
- Pokud jsou CHLaS (mycí prostředky, oleje, ředidla, nátěrové hmoty, různé provozní kapaliny atd.) rozlévány do provozních nádob a v nich dále uchovávány, nesmí být tyto nádoby z materiálů (včetně uzávěrů), které by byly těmito látkami narušovány, nesmí s nimi vytvářet nebezpečné sloučeniny, případně elektrostatické pole.
- **Platí přísný zákaz používat k rozlévání CHLaS jakékoliv obaly od nápojů, potravin, léčiv nebo kosmetických prostředků** – z plastu i ze skla!
- Obaly s přeléváním NCHLaS na všech pracovištích DP (např. plechové a plastové kanystry, skleněné nádoby) musí být označeny čitelně a nesmazatelně příslušným výstražným symbolem nebezpečnosti na viditelném místě s kontrastním pozadím a podle potřeby i vzorcem nebo názvem chemické látky/směsi, případně dalšími bližšími údaji o její nebezpečnosti uvedenými na štítku originálního obalu dodavatele (tj. signální slovo, H-věty, EUH-věty a P-věty podle nařízení CLP a nebo R-věty a S-věty podle směrnic DSD/DPD). Tato povinnost se nevztahuje na nádoby používané při práci po velmi krátkou dobu ani na nádoby, jejichž obsah se často mění, za předpokladu, že jsou přijata jiná vhodná opatření zaručující stejnou úroveň ochrany, zejména zajištění informací nebo školení.

6.6 Nákup a skladování CHLaS

Za nákup a distribuci CHLaS odpovídají vedoucí útvarů.

Chemické látky a složky chemických směsí musí být při dovozu ze zemí mimo členské státy Evropské unie oznámeny agentuře ECHA a při překročení dovozu jedné tuny jednotlivé látky za rok, musí být tato látka u agentury ECHA dovozcem také zaregistrována.

Při dovozu chemických směsí z členských států Evropské unie, které mají nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti nebo nebezpečné vlastnosti ovlivňující zdraví a které nejsou určeny pro vlastní potřebu (tj. budou DP uváděny na trh (= dodány nebo zpřístupněny třetí osobě, za úplaty či zdarma), musí být tyto chemické směsi oznámeny do databáze spravované Ministerstvem zdravotnictví.

Další podrobnosti k povinnostem vznikajícím při dovozu CHLaS sděluje na vyžádání útvar **200480**.

Povolená množství skladovaných NCHLaS, které jsou klasifikovány jako hořlavé, oxidující, samovolně reagující nebo samozápalné, na pracovištích DP určují požární předpisy (viz [intranetové stránky útvaru 600230](#)).

Podle nařízení vlády č. 375/2017 Sb. musí být všechny nádoby určené pro skladování CHLaS, které jsou klasifikované jako nebezpečné pro kteroukoli třídu fyzikální nebezpečnosti nebo nebezpečnosti pro zdraví, stejně tak i potrubní vedení, která tyto látky/směsi obsahují nebo přepravují, po celou dobu jejich používání, skladování nebo přepravy označeny příslušným výstražným symbolem nebezpečnosti na viditelném místě s kontrastním pozadím a podle potřeby i vzorcem nebo názvem chemické látky/směsi, případně bližšími údaji o její nebezpečnosti. Výstražné symboly nebezpečnosti lze nahradit výstražnými značkami uvedenými v příloze k tomuto nařízení, pokud tyto značky obsahují shodný piktogram. Při přepravě na pracovišti může být u nádob obsahujících NCHLaS označení doplněno nebo nahrazeno označením používaným podle předpisů o přepravě nebezpečných věcí.

Výstražné symboly nebezpečnosti a značky označující nádoby a potrubní vedení pro skladování a dopravu NCHLaS nesmí být snadno odstranitelné a musí být umístěny na dostupných stranách nádoby nebo potrubního vedení; na potrubním vedení se umísťují v účelných odstupech a v blízkosti nebezpečných míst, zejména u ventilů a spojů.

Místnosti, uzavřené prostory nebo prostranství, kde se skladuje nebo dopravuje více NCHLaS, musí být označeny vhodnou značkou výstrahy nebo výstražným symbolem nebezpečnosti, pokud

nepostačuje označení umístěné na jednotlivých obalech nebo nádobách, zejména s ohledem na jeho velikost a zřetelnost. Sklady NCHLaS musí být podle dané situace označeny v blízkosti místa skladování nebo na dveřích skladu; při skladování většího počtu látek nebo směsí lze použít výstražné značky pro všeobecné nebezpečí (značka výstrahy trojúhelníkového tvaru s černým piktogramem „vykřičník“ na žlutém pozadí s černým okrajem).

Za viditelné, úplné a čitelné označení všech obalů a skladových prostor s NCHLaS odpovídá vedoucí zaměstnanec příslušného pracoviště.

Všechna pracoviště, kde se nakládá s NCHLaS, musí být vybavena odpovídajícími protihavarijními prostředky (soupravami) v množství postačujícím pro zachycení případného úniku NCHLaS. Informace o opatřeních v případě náhodného úniku či havárie pro danou chemickou látku či směs obsahují BL, postupy při likvidaci havárií NCHLaS obsahují havarijní plány vypracované dle zákona o vodách.

6.7 Nakládání s vybranými NCHLaS

Problematiku nakládání s vybranými NCHLaS podrobně rozpracovává směrnice Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

6.8 Evidence bezpečnostních listů

BL a ES chemických látek a směsí používaných v DP jsou zpracovány v elektronické podobě v databázi [Evidence bezpečnostních listů \(EBLi\)](#), jejímž správcem je útvar 200480. Databáze je dostupná na Intranetu DP.

Útvar 200480 odpovídá za průběžné doplňování databáze [EBLi](#) novými nebo aktualizovanými BL a ES. BL a ES nově nakupovaných výrobků, případně aktualizované BL a ES, jsou příslušné útvary povinny neprodleně předat útvaru 200480.

V záložce Praktické informace v databázi [EBLi](#) jsou k dispozici i další důležité informace týkající se BL, ES, SVHC látek, biocidů, prvků označení nebo praktických tipů pro skladování.

BL chemických látek a směsí i jejich aktualizace jsou podle nařízení REACH automaticky poskytovány dodavatelem zdarma v těchto případech:

- pro látku nebo směs, která je klasifikovaná jako nebezpečná podle nařízení CLP,
- pro látku, která je perzistentní, bioakumulativní a toxická (PBT) nebo vysoce perzistentní a vysoce bioakumulativní (vPvB), nebo
- pro látku, která je zapsána na seznamu látek vzbuzujících mimořádné obavy.

Je-li však látka nebo směs prodávána také široké veřejnosti, BL není nutné poskytnout, pokud o něj následný uživatel nepožádá.

U směsí, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné, ale obsahují některé nebezpečné látky, se poskytuje BL pouze v případě, jestliže o něj následný uživatel požádá.

Když následní uživatelé obdrží BL, musí určit a přijmout vhodná opatření k náležité kontrole rizik. Příjemci BL se vybízejí, aby zkontrolovali, zda jim byly v BL poskytnuty požadované informace, a dále se vybízejí, aby své dodavatele informovali o nepřesnostech nebo nesrovnalostech v obdržených BL.

Pokud se BL nevyžadují, musí dodavatel přesto poskytovat dostatečné informace umožňující bezpečné používání. Jestliže se kterékoli látky týká omezení nebo povolení, je třeba v BL uvést nezbytné podrobnosti. Dodavatelé předmětů obsahujících více než 0,1 % hmotnostního látky ze seznamu SVHC látek pro případné zahrnutí do přílohy XIV musí následným uživatelům poskytovat dostatek informací, aby bylo možné bezpečné používání předmětu.

6.9 Prevence závažných havárií / Ekologická újma

Problematiku požadavků zákona o prevenci závažných havárií a zákona o předcházení ekologické újme a o její nápravě podrobně rozpracovávají směrnice Prevence závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a směrnice Ekologická újma.

7 Ochrana ovzduší

7.1 Vymezení základních pojmů

Pro účely této normy se rozumí:

- **zdrojem znečištění ovzduší** - jakékoli zařízení mající přímý výstup, kterým se spolu s odpadním plynem vnáší znečišťující látky do okolního ovzduší (např. výdych z odtahu

- lakovací kabiny, komín spalovacího zařízení apod.). Zdrojem znečišťování ovzduší je i aplikace nátěrových hmot na volných plochách,
- **odpadním plynem** - plyn s obsahem znečišťujících látek, který je odváděn nebo uniká do venkovní atmosféry ze zdrojů znečišťování; jsou to zejména spaliny, odpadní vzdušina, technologické odplyny, případně jiné plynné látky,
 - **fugitivní emisí** - vnášení znečišťujících látek do ŽP, kdy nelze měřením určit všechny veličiny nutné k výpočtu hmotnostního toku. Tento pojem zahrnuje zejména emise látek uvolňované do atmosféry okny, dveřmi, větracími průduchy a podobnými otvory, netěsnostmi rozvodů a armatur a veškeré emise vznikající při provozu zdrojů z volného prostranství (např. jakékoli nanášení nátěrové hmoty mimo prostory k tomu určené jako je natírání sloupů veřejného osvětlení, malování vodorovného značení na komunikacích, čištění povrchů materiálů hadrem namočeným v organickém rozpouštědle mimo lakovací kabinu apod.),
 - **nátěrovou hmotou** - přípravek včetně transparentních laků a všech organických rozpouštědel nebo přípravků obsahující organická rozpouštědla nutná k jeho správnému použití, který se používá k vytváření filmu s dekorativním, ochranným nebo jiným funkčním účinkem na určitém povrchu,
 - **organickým rozpouštědlem** - jakákoli těkavá organická látka, která je užívána samostatně či ve směsi s jinými látkami k rozpouštění surovin, produktů nebo jako ředidlo, jako disperzní prostředek, jako prostředek používaný k úpravě viskozity či povrchového napětí, jako změkčovadlo či jako ochranný prostředek,
 - **aplikací nátěrové hmoty** - nanášení nátěrové hmoty na ošetřovaný povrch pomocí vzduchové nebo elektrické stříkací pistole, štětcem, válečkem apod.,
 - **provozovatelem zdroje znečišťování ovzduší** - v podmínkách DP útvar, do jehož kompetence spadají činnosti v daném zdroji provozované,
 - **orgán ochrany ovzduší** – odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy jako věcně a místně příslušný orgán ochrany ovzduší ve smyslu ustanovení § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší a § 31 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze ve znění pozdějších předpisů.

7.2 Zdroje znečišťování ovzduší

Zdroje znečišťování ovzduší jsou:

- a) mobilní - samohybná a další pohyblivá, případně přenosná zařízení vybavená spalovacími motory znečišťujícími ovzduší, pokud tyto motory slouží k vlastnímu pohonu nebo jsou zabudovány jako nedílná součást technologického vybavení. Jde zejména o dopravní prostředky (silniční a drážní vozidla, letadla, plavidla atd.), nesilniční mobilní zdroje (kompresory, buldozery, vysokozdvížné vozíky atd.) a přenosné nářadí vybavené spalovacím motorem (motorové sekačky, pily, sbíječky atd.)
- b) stacionární - zařízení spalovacího nebo jiného technologického procesu, které znečišťuje nebo může znečišťovat ovzduší, dále šachta, lom a jiná plocha s možností zapaření, hoření nebo úletu znečišťujících látek, jakož i plocha, na které jsou prováděny práce nebo činnosti, které způsobují nebo mohou způsobovat znečišťování ovzduší, dále sklad a skládka paliv, surovin, produktů, odpadů a další obdobné zařízení nebo činnost.

Mobilní zdroje znečišťování nejsou předmětem této ORN.

Stacionární zdroje znečišťování ovzduší se dle svého vlivu na ŽP a kritérií daných zákonem o ochraně ovzduší a souvisejících předpisů dělí do kategorií:

- a) vyjmenované, tj. stacionární zdroje znečišťování ovzduší, které jsou uvedeny v Příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb. (zákon o ochraně ovzduší),
- b) nevyjmenované, tj. ostatní stacionární zdroje znečišťování ovzduší neuvedené v Příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb.

O zařazení stacionárního zdroje do kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany ovzduší na základě návrhu, který podává útvar **200480**.

7.3 Povinnosti provozovatelů zdrojů znečišťování ovzduší

Uvést do provozu a provozovat stacionární zdroj znečišťování ovzduší lze pouze v souladu s vydaným povolením příslušného orgánu ochrany ovzduší. Povolení k provozu stacionárního zdroje znečišťování ovzduší zajišťuje útvar **200480** ve spolupráci s provozovatelem.

V některých případech je k provozování vyjmenovaného stacionárního zdroje znečišťování ovzduší jako součást povolení provozu legislativou vyžadováno vypracování dokumentu „Provozní řád zdroje

znečišťování ovzduší“. Vypracování provozního řádu, jeho schválení a aktualizace zajišťuje útvar **200480** ve spolupráci s provozovatelem. Originál provozního řádu je uložen u pověřeného zaměstnance útvaru **200480**, kopii má k dispozici vedoucí útvaru, který je provozovatelem stacionárního zdroje znečišťování ovzduší.

Provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší jsou povinni:

- provozovat zdroj znečišťování ovzduší v souladu s podmínkami uvedenými v povolení provozu,
- pokud je součástí povolení provozu dokument „Provozní řád zdroje znečišťování ovzduší“, beze zbytku se jím řídit,
- vést samostatnou provozní evidenci pro každý jednotlivý zdroj,
- do provozní evidence zaznamenávat
 - stálé údaje nutné k identifikaci provozovny a zdroje,
 - proměnné údaje o provozu zařízení a technologie, o jakosti a spotřebě surovin apod. Typ a rozsah zaznamenávaných informací se liší v závislosti na typu a kategorii zdroje, v případě lakoven se jedná např. o druh nátěrové hmoty a spotřebované množství, druh ředidla a spotřebované množství, nalakovanou plochu, provozní hodiny zařízení apod., týká se i nanášení nátěrových hmot na volné ploše. V případě spalovacích zařízení se jedná o spotřebu a kvalitu paliva, provozní hodiny spalovacího zařízení apod.,
 - údaje o poruchách a haváriích a způsobu jejich odstranění a likvidace
- pravidelně vždy do 10. dne každého měsíce předávat souhrnné údaje o spotřebě a jakosti surovin v předem dohodnutém rozsahu zaměstnanci útvaru **200480** na formuláři Výkaz spotřebovaných nátěrových hmot, ředidel a přípravků s obsahem organických rozpouštědel, výdeje pohonných hmot, spotřeby paliva a provozních hodin zařízení, a to buď v listinné či elektronické podobě.
- spolupracovat s útvarem **200480** na technickém zajištění měření emisí,
- pravidelně kontrolovat a provádět výměnu filtrů v zařízení na omezování emisí. O každé kontrole či výměně filtrů provádět záznam v provozní evidenci,
- neprodleně informovat útvar **200480** o instalaci nové technologie či o jakékoli změně technologie či používaných surovin, která by mohla mít vliv na množství a druh emisí,
- periodicky a řádně seznamovat zaměstnance se schválenými provozními řády, řídit se pokyny v těchto dokumentech obsaženými a při jakýchkoliv personálních změnách týkajících se odpovědných zaměstnanců uvedených v provozních řádech či evidencích, zajistit proškolení nových zaměstnanců podle těchto dokumentů a provést aktualizaci (dopsání nových zaměstnanců) těchto dokumentů. Jakoukoliv změnu neprodleně hlásit útvarem **200480**.

V případě, že zdroj emisí provozuje externí organizace, v plném rozsahu nese odpovědnost za plnění všech povinností vyplývajících z platných právních předpisů v oblasti ochrany ovzduší.

7.4 Obecná pravidla

Každý zaměstnanec je povinen:

- udržovat na svém pracovišti pořádek,
- nátěrové hmoty, ředidla apod. přechovávat v uzavřených obalech na místech k tomu určených.

Je zakázáno:

- aplikovat nátěrové hmoty, ředidla apod. a systematicky provádět činnosti mající vliv na ovzduší (např. broušení) mimo prostory k tomu určené a patřičně vybavené. Zakaz se nevztahuje na činnosti spojené s údržbou zařízení a budov, např. nátěry oken, dveří, kovových konstrukcí, plotů apod. V tomto případě je zakázáno používat vzduchovou nebo elektrickou stříkací pistoli a nátěrovou hmotu je třeba nanášet štětcem nebo válečkem,
- pálení jakéhokoli odpadu či jiného materiálu na volných plochách v areálech DP. Toto platí i pro pracovníky externích organizací. Porušení tohoto zákazu bude klasifikováno jako hrubé porušení pracovní kázně či smlouvy se všemi důsledky z toho plynoucími. Výjimkou je požární výcvik zaměstnanců odboru 600200 (Hasičský záchranný sbor) na ploše požární stanice Depo Hostivař (budova H), který je přípustný, pokud je kontrolovaný oheň rozdělán na k tomu určené ocelové

podložce, jako paliva je použito papíru a dřeva, a je zajištěn stálý dohled s protipožárními prostředky.

8 Ochrana ozónové vrstvy Země a klimatu

8.1 Vymezení základních pojmů

Pro účely této normy se rozumí

- **zařízením s náplní regulované látky** - zařízení, které se za provozu nepřepřavuje (klimatizace, chladicí a mrazicí boxy, pevně zabudované hasicí systémy atd.) a obsahuje regulovanou látku v množství větším než 3 kg,
- **regulovanou látkou** - látka, která má vliv na ozónovou vrstvu Země. Nejčastěji se jedná o chladiva R22 a R12 nebo směsi, v nichž jsou tato chladiva obsažena. Úplný seznam těchto látek je uveden v Příloze č. 1 k Nařízení evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009,
- **fluorovaným skleníkovým plynem (F-plynem)** - látka, která má vliv na globální oteplování Země. F-plyny se ve velké míře používají jako náhrady regulovaných látek, avšak nemalou měrou přispívají ke globálnímu oteplování. F-plyny se dělí do skupin obsahujících částečně fluorované uhlovodíky (látky HFC), zcela fluorované uhlovodíky (látky PFC), fluorid sírový (SF₆) a další fluorované skleníkové plyny. Jejich seznam je uveden v příloze I a II Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 517/2014,
- **potenciálem globálního oteplování (GPW)** – potenciál skleníkového plynu zvýšit teplotu klimatu v poměru k potenciálu oxidu uhličitého (CO₂), počítaný jako stoletý potenciál oteplování jednoho kilogramu skleníkového plynu v poměru k jednomu kilogramu CO₂ v souladu s přílohami I, II a IV nebo, v případě směsí, počítaný podle přílohy IV Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 517/2014,
- **ekvivalentním množstvím CO₂ (CO₂ eq.)** – množství náplně F-plynů vyjádřené jako CO₂. Jedná se o součin hmotnosti náplně F-plynu a příslušného koeficientu GPW,
- **zařízením s náplní fluorovaných skleníkových plynů** - zařízení, které se za provozu nepřepřavuje (klimatizace, chladicí a mrazicí boxy, sušičky vzduchu, elektrické spínací zařízení s náplní SF₆ atd.) a obsahuje F-plyny v množství větším než 5 t CO₂ eq.,
- **provozovatelem zařízení s náplní regulované látky nebo F-plynu** - v podmínkách DP útvar, do jehož kompetence péče o zařízení s náplní regulované látky nebo F-plynu spadá.

8.2 Povinnosti provozovatelů zařízení s náplní regulované látky

Instalace nového zařízení s náplní regulované látky je zakázána. Provozování stávajících zařízení je možné pouze za splnění povinností uvedených dále. Doplnění regulované látky do stávajících zařízení je zakázáno. Pokud dojde na stávajícím zařízení s náplní regulované látky k poruše mající za důsledek únik regulované látky nebo by bylo třeba před opravou regulovanou látku ze systému odsát, je nutno považovat takové zařízení za zařízení, jemuž vypršela doba životnosti a je nutno jej odstavit z provozu. Oprava takového zařízení je možná pouze v případě, že regulovaná látka bude nahrazena látkou, která není na seznamu regulovaných látek.

Provozovatelé zařízení s náplní regulované látky jsou povinni:

- založit a vést evidenční knihu zařízení. Vzor evidenční knihy je uveden v příloze č. 1 vyhlášky č. 257/2012 Sb. Pro každé zařízení s náplní regulované látky musí být založena vlastní evidenční kniha, která musí být uložena tak, aby byla v případě kontroly ze strany ČIŽP nebo zaměstnance útvaru 200480 vždy přístupná,
- kopii evidenční knihy předat zaměstnanci útvaru 200480,
- dbát, aby do evidenční knihy byly zapsány záznamy o veškerých provedených opravách a údržbě zařízení. Do evidenční knihy musí být proveden i záznam o konečném vyřazení zařízení z provozu včetně popisu, kým a jak byla zlikvidována regulovaná látka,
- prostřednictvím certifikované osoby, která je zapsána v registru certifikovaných osob vedeném Ministerstvem životního prostředí zajistit v intervalech daných platnou legislativou revizi těchto zařízení a výsledky revize evidovat a uchovávat. Je-li zjištěn únik regulované látky, provozovatel zajistí, aby byl bez zbytečného prodlení únik zastaven. Doplnění regulované látky do zařízení je zakázáno,

- zkontrolovat, zda záznam v evidenční knize o provedené revizi zařízení je úplný a správný (datum, jméno revizního technika a jeho registrační číslo, popis výsledku revize, podpis),
- o provedené revizi vždy nejpozději do konce kalendářního roku informovat zaměstnance útvaru 200480 a předat mu kopii stránky evidenční knihy obsahující záznam o výsledku revize,
- evidenční knihu archivovat minimálně po dobu 5 let po likvidaci zařízení s náplní regulované látky,
- neprodleně informovat zaměstnance útvaru 200480 o likvidaci stávajícího zařízení s náplní regulovaných látek či o výměně regulované látky za látku, která není na seznamu regulovaných látek (např. F-plyny),

V případě, že zařízení s náplní regulované látky provozuje externí organizace, v plném rozsahu nese odpovědnost za plnění všech povinností vyplývajících z platné legislativy v oblasti ochrany klimatu a ozónové vrstvy Země.

8.3 Povinnosti provozovatelů zařízení s náplní fluorovaných skleníkových plynů

Provozovatelé zařízení s náplní F-plynů jsou povinni

- založit a vést evidenční knihu zařízení. Vzor evidenční knihy je uveden v příloze č. 1 vyhlášky č. 257/2012 Sb. Pro každé zařízení s náplní F-plynů musí být založena vlastní evidenční kniha, která musí být uložena tak, aby byla v případě kontroly ze strany ČIŽP nebo zaměstnance útvaru 200480 vždy přístupná,
- kopii evidenční knihy předat zaměstnanci útvaru 200480,
- dbát, aby do evidenční knihy byly zapsány záznamy o veškerých provedených opravách a údržbě zařízení. Do evidenční knihy musí být proveden i záznam o konečném vyřazení zařízení z provozu včetně popisu, kým a jak byla zlikvidována náplň F-plynů,
- prostřednictvím certifikované osoby, která je zapsána v registru certifikovaných osob vedeném Ministerstvem životního prostředí zajistit v intervalech daných platnou legislativou revizi těchto zařízení a výsledky revize evidovat a uchovávat. Je-li zjištěn únik F-plynů, provozovatel zajistí, aby bylo zařízení bez zbytečného prodlení opraveno. Po provedené opravě provozovatel do 1 měsíce zajistí prostřednictvím certifikované osoby kontrolu, která ověří, zda oprava byla účinná,
- zkontrolovat, zda záznam v evidenční knize o provedené revizi zařízení je úplný a správný (datum, jméno revizního technika a jeho registrační číslo, popis výsledku revize, podpis),
- o provedené revizi vždy nejpozději do konce kalendářního roku informovat zaměstnance útvaru 200480 a předat mu kopii stránky evidenční knihy obsahující záznam o výsledku revize,
- evidenční knihu archivovat minimálně po dobu 5 let po likvidaci zařízení s náplní F-plynů,
- neprodleně informovat zaměstnance útvaru 200480 o instalaci nového nebo likvidaci stávajícího zařízení s náplní F-plynů či o výměně náplně,
- hlásit instalaci každého nového zařízení s náplní F-plynů v množství větším než 5 t CO₂ eq. útvaru 200480.

Povinnosti vést evidenční knihu a provádět periodické kontroly těsnosti zařízení se nevztahují na elektrické spínací zařízení s náplní SF₆, pokud splňují alespoň jednu z podmínek:

- a) má podle technické specifikace prověřenou míru úniku nižší než 0,1 % za rok a je příslušně označeno;
- b) je vybaveno přístrojem pro sledování tlaku či hustoty; nebo
- c) obsahuje méně než 6 kg fluorovaných skleníkových plynů.

V případě, že zařízení s náplní F-plynů provozuje externí organizace, v plném rozsahu nese odpovědnost za plnění všech povinností vyplývajících z platné legislativy v oblasti ochrany klimatu a ozónové vrstvy Země.

9 Závěrečná ustanovení

9.1 Související dokumenty

ČSN:

- ČSN 650201 Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci
- ČSN 750905 Zkoušky vodotěsnosti vodárenských a kanalizačních nádrží
- ČSN 753415 Ochrana vody před ropnými látkami – Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování

OŘN:

- směrnice 2011-040 Poslání a působnosti útvarů DP
- směrnice 2012-032 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v DP
- směrnice 2012-034 Ekologická újma
- směrnice 2016-002 Nakládání s kovovým odpadem
- směrnice 2016-003 Prevence závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi
- směrnice 2016-006 Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi podle zákona o ochraně veřejného zdraví

Národní legislativa:

- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění
- zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech **v platném znění**
- zákon č. 542/2020 Sb. o výrobcích s ukončenou životností
- zákon č. 477/2001 Sb., o obalech v platném znění
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích v platném znění
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce v platném znění
- zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí v platném znění
- zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě v platném znění
- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích v platném znění
- zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech v platném znění a související prováděcí předpisy
- zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší v platném znění
- zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi v platném znění
- vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení v platném znění
- vyhláška č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů v platném znění
- vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší v platném znění
- nařízení vlády č. 375/2017 Sb. o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů

Přímo závazné předpisy Evropské Unie:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (nařízení REACH)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (nařízení CLP)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006.

Uvedené legislativní předpisy jsou ve znění pozdějších předpisů.

Přehled kompletní platné legislativy pro oblast ochrany ŽP je umístěn na [intranetových stránkách útvaru 200480](#).

Další související dokumenty:

- Evidenční kniha zařízení s chladičem/s hasivem
- Provozní řád zdroje znečišťování ovzduší
- [Metodický návod 400580](#)

Dokumenty jsou zveřejněny na [intranetových stránkách útvaru 200480](#).

9.2 Šablony formulářů

- Hlášení o produkci a nakládání s odpady
- Výkazy spotřebovaných nátěrových hmot, ředidel a přípravků s obsahem organických rozpouštědel, výdeje pohonných hmot, spotřeby paliva a provozních hodin zařízení

Formuláře jsou zpracovány pro uživatele produktu MS Office formou šablon a jsou zveřejněny:

- v Evidenci šablon dokumentů na adrese: Intranet, dokumenty, [Šablony dokumentů](#)
- na [intranetových stránkách útvaru 200480](#)

Poznámka: Žlutým podbarvením jsou zvýrazněny změny proti rušené verzi Směrnice 2011-021-06.

Datum schválení: 26. 5. 2022

Ing. Jan Šurovský, Ph.D. v. r.
technický ředitel - Povrch